

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 191. szám.

Szerda, augusztus 24.

A huskérés.

— aug. 24.
Ez az elcsépeltnék látszó téma még sokáig nem fog lekerülni a napirendről, addig nem, míg ez az elsőrangú gyomorkérdés radikális, a néptömeget kielégítő megoldást nem talál. Néhány hét óta már azt lehetett remélni, hogy a bécsi községtanács kezdeményező lépése folytán az osztrák kormány a husdrágaság elleni intézkedéseket meg fogja tenni, melyeknek majd mi, magyar huszfogyasztók is élveznénk a hasznát. Végre valami jó is, amit az osztráknak köszönhetünk volna.

Az osztrák minisztertanács foglalkozott is a kérdéssel, három napig tanácskozott, utoljára szombaton négy óra hosszat szakadatlanul. És a nagy tanácskozásnak eredménye? — Az egyik az hogy hivatalosan konstatálták, hogy a monarchiában tényleg marha és husinség uralkodik, a másik, talán még fontosabb eredménye a miniszteri tanácskozásnak pedig az annak az álláspontnak megtörése, mely szerint a monarchiába élő marhát sehonnán behozni nem szabad.

Sajnos azonban, hogy ép az utolsó, fontos eredmény csak oly klauzulákkal körülvett határozatnak a következménye, mely annak gyakorlati értékét megint semmivé teszi.

Elhatározták, hogy minden előkészületet megtesznek, hogy Romániából, mely országgal kötött kereskedelmi szerződés már szeptember elsején életbelép, a szerződésben megállapított husmennyiség — vágott állatok — tényleg be is hozassék. Ugyanez határozatott el Szerbiára nézve, még pedig legkésőbb október elsejétől kezdve, esetleg még a szerb kereskedelmi szerződés ratifikálása előtt is.

Ez az intézkedés azonban nagyon problematikus, mert ma Romániában magában — szakértői jelentések szerint — az állattenyésztés annyira hanyatlott, hogy Románia egyelőre még a szerződésben biztosított husmennyiséget sem lesz képes kivinni.

A szerb vágott állatok szállításával tett eddigi tapasztalatok sem olyanok, hogy a helyzet lényeges javulását ez által remélni lehetne.

De élő állatok behozatalának engedélyezését is elhatározták, csak hogy nem akárhonnan, nem is oly szomszédországokból, melyekben az állattenyésztés elég intenzív és melyekből a szállítás is gyorsan és olcsón lehetséges, hanem Olaszországból, Franciaországból és Hollandiából!

Franciaországban ma époly husdrágaság uralkodik, akárcsak nálunk. Hollandiából pedig a szállítás Németországon keresztül nemcsak megdrágítaná a hus árát, de még kérdéses, nem jobban értékesíthet-e a hollandi gazdák állataikat Németország piacain? Olaszország pedig eddig inkább a monarchiából vitt be marhát. Így tehát utópia volna a felsorolt országokból való állatbehozataltól a husárak csökkenését várni.

A husprobléma ma olyan, hogy ugysem oldható meg máról holnapra. De mégis hozzá kell fogni alapos szanalásához, melyhez nem vezet más út, mint az országhatár megnyitása minden állattenyésztő állammal szemben, tarifakedvezmények a kisgazdák részére szükséges takarmányfélékre és legelők teremtése, mely nélkül intenzív és jövedelmező állattenyésztés nem képzelhető.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Szeptember 23., 24. Megyei állandó választmány ülése.
Szeptember 26. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van. Hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárásjelentése.)

Augusztus 24.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 754.0 mm
Hőmérséklet: maximum 22.9 C, minimum 15.7 C. Csapadék —.
Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: NW. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változékony. Enyhe. Sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Görög-keletiek ünnepe. Gör. kel. vallásu szerbjeink vasárnap, 28-ikán ünneplik meg Nagyboldogasszony napját, mely egyszersmind a helybeli belvárosi gör. kel. templom védszentjének az ünnepe. Ez alkalomból délelőtt istentisztelet, utána 11 órakor körmenet lesz, délután pedig a szokásos kalácsvágást s a népünnepélyt tartják meg.

— Bérmálás Torontálban. Csernoch János dr. csanádi püspök szeptember hó 13-án bérmaköruttra indul Torontálmege felső részében. A bérmakörut utiterve a következő:

Szeptember 13-án délután 2:14 órakor vasuton érkezés Nagyikindára. 14-en Nagyikindán reggel hét órakor szentmise, prédikáció, bérmálás. Délután 5:02 órakor vasuton érkezés Zsombolyára. 15-en Zsombolyán reggel hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás. Del-

A „TORONTÁL” tárcája.

Kirándulások Raguzából.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Irta: Dr. Czirbusz Géza.

Fjordvilág a Dalmát-tengerben. — Római castrum. — Téli tavak. — Ombla vize — Bocche di Cattaro. — Szarvasok szigete. — Kaland a capával — Spalatói Riviera. — Spalató s a többi dalmata város — Régészeti unikumok. — Lokális múzeumok és Beeskerek. — Ós temető. — Szláv tengeremlék.

A tenger mellékéről igen természetes legelőbb a szirtes (seoglija) partnak bevágódó sikátorvölgyeit, fjordjait s a bérce gerincű szigeteket (pettini) bezi meg az ember. Mindkét tüneményt a dalmata partnak lassu bemerülése magyarázza, amely a Skutari tóig tart. Amint a párvonalas hegyredőzet egyik-másik gerince lezökken, kikezdi a tenger, behatol a résekbe s előnti a hegy mögötti mélyebb völgyeket és keresztvölgyeket. Azért majd minden folyónak sárha ilyen fjordos sziklasorosokból áll. Például a Czermanya-Novigradnál egész beltengert hasított, Sebeniko mellett a Kerkja, a Cikola és Goduca mellékvizeivel beföldi fjordokká változott, a hová hajóval majdaem a víz uhatagig belehatol, mert 7 méter mély a foivó medre. A Narenta torza Metkovicig elbir isebb tengeri hajókat s arra felé igen érdemes kirándulni. Itt két polyét öntött el a tenger s az ember fügeés olajfakkal beszeggett kukoricások és nádasok között balad befele.

Aki vadászni szeret, talál itt annyi vadat, hogy se szeri, se száma, kivált madarakat. A halászok u. n. tapogató, lopós csolnakokkal (zoppoli) bujják a sást és a nádasat és kitűnő zamatot, feherhasu halat fognak, mely a raguzai étlapokon „szevoli” néven szerepel. Baljebb a Narenta határozottan diluvialis töltések között

kanyarog; ha baloldalon látni réteges kavics-halmait, jobboldalon bizonyára kemény kősgébe vágta medrét a Narenta. E parti töltések 10—30 m. magasságban bisérik a medret, s ilyenből ástak ki Mosztár közeében egy teljesen ép római castrumot, melyet Patsch ismertetett először.

Érdekesek a téli tavak is. Ilyen a vasutról is jól látható Futó blato, Popove polje s Trebinje völgyülete, a melyektelen egészen megtelnek vízzel s csak nyáron szikkadnak föl. Trebinje völgyét a Trebinsicza arzó önti el. Ilyenkor pisztolyt süt el az átkelni akaró, mire a tulsó hegy lankájáról megindul valami csónak. Nyáron dobány, kukorica és gyümölcs terem e poljében, füge, narancs, olajfa, sz. János-kenyérfa alkot ritka berkeket. Amint a nyelő lyukak (dolínak) szaporodnak, ilyen mértékben fogy el a folyó, vegre teljesen elapad s hegyek alatt, mint Ombla-forrás a tengerbe szakad ily fjordos sikátorban. Hajóval majdnem odáig lehet jutni, hol már az edes víz kezdődik. De többnyire kiszáll az ember s kertekbe dugott házacskák között elballag a sziklaüregig, ahol nagy tömegben kibukik a víz, mely mellett olajtő malom s egy 3 emeletes ferencrendű klastrom a Rozsát áll.

A kattarói bokke sem más előntött keresztvölgyeknél. Alakja I hasonlít, mert 2 földmedencéből s egy összekötő csatornából áll, melynek legkeskenyebb részét Nagy Lajos magyar király láncokkal rekesztette el. Csak a tájék festői, a kimeredező szirtok és gerincékek (pettini) a falegyenességű sziklák, a két tenger, a háttérben felágaskodó Dobrasticza és Radosztak Orjen csupasz bércei (utóbbin fenn volt Rudolf trónörökös is), azonkívül a palmákkal, citrom-, narancsfakkal, babérral ékeskedő kertek kötik le figyelmünket, a községek kevésbé, még Cattaro sem, mert kicsiségük mellett a rendes recipe szerint épült. Négy kapuval, attörött negyszögletű várfal, kapaszkodó keskeny grádicosos kis utcák,

kicsi zöldségpiac, hova naponként a montenegrói magas szálastermétű zsványalakokat és pompás termetű asszonyaikat és lányaikát láthatja az ember. Apró hegyi lovakon ereszkednek le. Azokon a mokány állatokon zöldséget, szénát, hasított tűzfát, szárnyast stb. visznek a piacra, este pedig téglával, hussal, hallal, kelmékkal rakják meg cipelő állataikat s a kitaposott ösvényeken lépik át a magas parti hegygerinceket.

Gyalog Raguzából a Jakab-klastromig el lehet sétálni a Poesse külváros Földközi tenger-melleki növényeségtől duzzadó kertek, viruló oleander- s rozmaringfák, agavék, kaktuszok, mirtusbokrok, kannák és illatos parti fenyők árnyékában. Vasárnaponként pedig a Brenno-völgybe rándul ki a publikum. Hétköznap a közeli Elaphit (szarvasok) szigetére, melyeken ma már nincsen szarvas, de pompázik a déli tenyészlet illatos és színes virágaival, sötétzöld, selymes lombjával.

Ilyen a gyönyörű Lacroma-sziget dus erdő-ségével és változatos flórajával, melyből csak néhányat említek: piros gyümölcsű boróka, legyező és datolyapalma, vad spargu, famagassagu hanga (Erica arborea), raguzai sárnya Centaurea, pyramis formájú harangvirág, pistazzia, füge, pinia, famagassagu ciprus, babér, oleander, kaktusz. Canosa-szigeten Gozzi gróf pompas szőlőt, olaj- és fügekertjeit s két hatalmas 300 éves platánfát láthatni. Egyiknek a beárnyékolt kerülete 65 lépés. A sziget magasabb kopasz oldalain zsidótűskés bozóton kis csermely csurog a tengerbe. Kerdezésemre: „ele szigeteken sakál!” azt felelték: Nem. De van még belőle a borteremő Kurzola-szigeten és Sabioncello-félsziget hegyi szakadékaiban.

Említem még a gravozaí Lopada félszigetet, mert öbében fővényes a part és pompasan lehet fürdeni, mi Raguzu köves partján lehetetlen. A bátor uszók kimereszkednek a tengerre, mi

A t. c. szülők

Azonkívül csakis elsőrendű minőségű fiú és leányka cipőket tartok olcsó árban raktáron.

A gyermek-cipők javítására nagy súlyt helyezek.

Szíves látogatást kér

Weinberger K. elsőrendű cipők nagy raktára **Nagybecskerek** Hunyadi-(fő)-utca 23. sz.

figyelmét felhívom arra, hogy a nagybecskereki gimnáziumban, polgári- és felsőkereskedelmi iskolában az általam összeállított higiénikus torna-cipők jónak használhatóak, melyek szeptember elejétől csakis nálam szerezhetők be.

után 5:37 órakor és Valkányon át 7:24 órakor megérkezés Óbessenyőre. 16-an Óbessenyőn hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 4:29 órakor vasuton Nagyszentmiklóásra. 17-en Nagyszentmiklóson reggel hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás. Délután 5:29 órakor indulás és Valkány—Nagykikindán át 8:42 órakor megérkezés Törökbecsén. 18-an Törökbecsén hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás. 19-en fél 8 órakor kocsin Aracsra, szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 4:15 órakor vasuton Nemetelemerre. 20-an Nemetelemeren 8 órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás. Ide vezetendők a magyarszentmihályi bérmalandók is. Délután 3 órakor kocsin Tordára. 22-én Tordán hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 3 órakor kocsin Bégaszentgyörgyre. 22-én Bégaszentgyörgyön fél 8 órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 4 órakor kocsin Katalinfalvára. 23-án Katalinfalván nyolc órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 3 órakor vasuton Klekkré. 24-én Klekken nyolc órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 3:21 órakor vasuton Nagybecskerekre. 25-én Nagybecskereken. Délután négy órakor kocsin Nagybecskerekről Felsőmuzslyára. 26-án Felsőmuzslyán fél 8 órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 4 órakor Écskára. 27-én Écskán hét órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás. Ide vezetendők az erzsebetlakai bérmalandók is. Délután 4 órakor kocsin Lázárföldre. 28-an Lázárföldön nyolc órakor szentmise, szentbeszéd, bérmálás, délután 4:54 órakor vasuton Temesvárra.

— **Beiratások a zárdában.** A Miasszonyok-ról nevezett Iskolánővérek vezetése alatt álló nagybecskereki nevelő- és tanintézetben a beiratások az 1910/11. iskolai évre szeptember hó 1., 2., 3. napján délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig tartanak szeptember hó 4-én reggel 9 órakor a plébánia-templomban tartott istentisztelettel megkezdődik az új tanév.

— **A nappali villamos áram.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Pericsics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen foglalkozott a villamosvilágítási bizottságnak a nappali áram létesítésére vonatkozó ismeretes javaslatával. A városi tanács a villamosvilágítási bizottság javaslatát elfogadta s megbízta a villamsmű vezetőjét, hogy a nappali áram létesítésével járó munkálatokat sürgősen tegye meg, egyben a város feliratot fog intézni a

kereskedelmi miniszterhez, amelyben kéri fogja a minisztert, hogy a nappali áram behozatalával járó anyagi áldozatokért a városnak iparpártolás címén bizonyos összegnyi segítyt engedélyezzen.

— **A szabad fürdőhelyek.** A fürdőző közönség körében legutóbb sok a panasz azért, mert a szabad fürdőhelyeket lószállításra is használják s így a közönséget ezzel ugyszólván kiszorítják a szabad fürdőhelyekről. A rendőrkapitányság most úgy akar segíteni a bajon, hogy a Béga felső részén hatóságilag jelöl ki lószállításokat, hogy a szabad fürdőhelyek közönsége zavartalanul fürdőhessen.

— **Panaszok a villamos világítás ellen.** Az utóbbi napokban több helyről, magánosok, üzlettulajdonosok, sőt a kaszinóból is panasszal fordultak szerkesztőségünkhöz, hogy még hat óra után sincs villamos áram s az üzletekben, műhelyekben a késő délutáni hónapban dolgozni sem lehet. Miután ezt az állapotot egy villamosvilágítással ellátott városban nem tartjuk helyenvalónak, a panaszokat itt megemlítjük s ajánljuk azokat orvosolni céljából a villamsmű igazgatóságának figyelmébe.

— **Megbüntetett kofák.** A nagybecskereki rendőrkapitányság legutóbb Szrdanov Dusan szerberadaci és Mutz Mladen nagybecskereki kofákat a hetivásáron való elővásárlást fejéskint 20 kor. p. nbírsággal büntette meg.

Kapható Nagybecskereken: ROSA BÉLA, FENDLER JÓZSEF fűszerkereskedésben, s más kereskedésekben

nagy bátorság mert a cápa nem ritka vendég.

Ha cápat pillantanak meg a hegyi várdakon, azonnal agyulövessel jelzik. Könnyen meg lehet ismerni a cápa nagy hátszónyáról és hullámvéréséről. Ilyenkor azonnal a csónakokba ugrálnak s nézik van-e furdőző a sik tengeren? Ha van, segítségére mennek a lehető legnagyobb gyorsasággal (gőzmotórral). A cápa elől nem szabad menekülni, hanem meg kell állni a vízben. Erre a 3—4 méter hosszú hal nagy körökben kerülgeti és közelíti az embert. Akinek azt a percét kell lennie, mikor fordul hátára a cápa? Mert csak így bír haragni. Akkor hirtelen lebukik és késő beledőfi a falánk állatba. Vértelt jelzi a tengeren, hogy a cápa sietve menekül, ha t. i. talált a dőfés. De ha nem, kettéharapja az uszót s a mentők legfeljebb a hal üdözésével állnak bosszút, amennyiben díj van kifizetve minden beszolgáltatott cápa tetemért. Nekem módomban volt vasuti egy tisztel beszélni, kit a cápa furdés közben Ragusa szigetei körül megtámadott. „Majd megöszültem a felelemtől 20 perc alatt — mondja ő — de végtére mégis sikerült a bestia alá bujnom és megölnöm”. A mentők késtek.

Hosszabb tour Dalmácia legnagyobb (18.000 lakos) és kereskedelmileg legfontosabb fővárosába Spalatoba eivitorlázni, melynek tengeri furdőjén kívül jódos, brom és kénes furdője is van, azonkívül mindene, mi katona, hivatalnok és kereskedelmi városban található. A spalatoí riviera az u. n. 7 kastély tenger melléke legsbb az egész Adriában. A Bua szigettől elkekezve a nyílt tenger erős hullámzásától, háttérben a Kozjak hegy lépcsőzetesen leszálló villákkal és kastélyromokkal, várakkal tetőzött halomsoraival Trau és Spalato között nagy félkörös medencét alkot medence.

Régebben talán tó volt, minő a Vrana tava Szebeniko felett paralell a tengerrel, annak tőszomszédságában — most egy darab paradi-

csom. Gyümölcsösök, pálmások, szállók tarkítják a kicsi községeket, elszórt villákat, nyaralókat. Tamariszk-bokrok, szeder, füge és olajfák, piniák, pompás veduták, virító agavek váltakoznak a mentőkkel (nyrtus boróka, hanga hozót) és örökzöld tölgyesekkel meg sötétzöld bükkösökkel. Itt terem (40.000 hl.) az a híres castellani bor, mely a dalmát borok tokaji bora. Még Lissa és Brazza (150.000 hl.) boránál is többre becsülik, mint a Liebfrauenmilch és Johannisbergit a rajnai borok között. Maga a város falakr alakban szegi be külvárosával a tengert. Unosuntig leírtak már, hogy Diocletian palotájából, illetve palotásoraiból a la Vatikán kefekeze t az óváros, amellé épültek az új és legújabb városrészek. Mint máshol, feltöltött kanálból csináltak itt is utcákat, mint Fiumében a korzót és Raguzában a stradonét. Itt is négy kapus vártalazat volt a város kezdetleges állapota, őstornyokkal, kiépített molókkal és beépített hajócsatornákkal.

A meszeletlen házak nagyrésze agyvszögletes kövekből épült. A dom it is gothilával kevert olasz kupolás renezané melynél a kapuzat nagy rozettája gothikus cífrázat, a hajók keresztezése felett emelkedő kupola pedig olasz styl. Így van Szebenikóban, Raguzában, Zárában. Itt is külön tornya van a domnak a harangok számára (kampanie). A spalatoí dínot azonban az teszi nevezetessé, hogy Diocletian császár mauzeumának két emeleti oszlopsorából áll a kút. Az alsó karinthusi oszlopsor egyiptomi gránitból, a felső emeleti pedig porphyrból. A 4 méter magas kupa a meg téglából van építve s a római Pantheon kupoláján kívül az egyedüli római kupa, mely épségben ránk maradt.

Igen nevezetes művészettörténeti szempontból szárazföldbe vezető Porta Aurea kapuja, mert oszlopfeljei átmenetet mutatnak a római és román építészet között. Említsre méltó a nagy utca (Ulca grotta) VII. századbeli keresztelőkápolnája, hol több szarkofágus, p. o. sz. Lóriné és

Irodalom.

GÁSPÁR IMRE.

A magyar irodalomnak és hírlapirodalomnak gyásza van. Meghalt Gáspár Imre, a kiváló költő és jeles hírlapíró hosszú szenvedés után, elhagyatva, szegényen Budapesten a Rókus-kórházban.

Gáspár Imre, aki hosszabb ideig a „Torontai”-nak is segédszerkesztője volt, mindössze 56 évet élt és sorsa igazi írói és újságírói tragikum.

Pályáját nagy feltűnéssel kezdette 1872-ben, 18 éves korában. A Bálkirálynő dalai című kötetét után Vajda János egyenes utódát várták belőle. E dalok legnagyobb része a Magyarországi és a Nagyvilág, a Fővárosi Lapok és a Vasárnapi Újság-ban jelent meg. Elbeszélő költeményeivel, melyek a modern tarsadalmi életből vették tárgyukat, egész iskolát teremtett, ezek hangját másfél évtizedig utánozták. Ebben még Reviczky Gyula is tanítványának tekintendő. Reviczkyvel és a felvidéki költőkkel állandó barátságban és levelezésben volt. Komjáthy Jenőtől és Reviczkytől kapott leveleit, halálát érezvén, barátairól helyezte el.

Költeményei közül német fordításban sok jelent meg. E fordítások nagy részét Reviczky végezte. Nyelvisméretei mint költőt és műfordítót európai magasiatra emelék. Tőle való Schiller Harang-jának első magyar fordítása, a hazai tő népköltészet első ismertetése fordításokkal 1879-ből és Miczkeovitz Ádam Krimi szonettjeinek első és még mindig egyetlen magyar fordítása 1880-ból. Scherr után átdolgozva adott ki egy kötetnyi Világirodalom-történetet, melynek műfordítási részei (Ókori keleti irodalom, Persia, China stb.) csaknem teljesen tőle való.

Mint hírlapíró szerkesztette a 70-es évek végén a Székesfehérvár és Vidékét, a 80-as években a Hajdumegyei függetlenségi párt lapját, a Debrecent, munkatársa volt hosszabb ideig a Budapestnek, segédszerkesztője volt évekig a Pesti Naploknak, azután a Torontainak.

Két évvel ezelőtt újabb lírai költeményeivel a Petőfi-Társaság Vigyázó-díját nyerte el. s a gyűjteményből megjelent Heineí finomságu dalai úgy a közönség mint az írók körében nagy feltűnést keltettek. Évek óta megint Budapesten lakott és dolgozott; szerkesztette a Hazánkot, Alkotmányt és Új lapot. Humoros költeményei és karcolatai a legjobb napi- és élelapokban két évtized óta jelentek meg.

Még június hónapban a Rókus-kórházba

IV. Béa királyuk két gyermekének sírhelye látható. Itt halt meg két gyereke a derék királynak, midőn a mongolok elől Klissza várába menekült. Muzeumát dr. Bulics európai hírvé tette. Esembe jutott ennek a specialis római és őskeresztény muzeum látára, a mi agyonfűtött torontálmegyei muzeumunk. Miért nem lehetne specialiter torontálmegyei muzeumot neveznünk mélyföldi muzeumnak, csinálni helyi specialitásokból, mint Spalato csinálta? Idegent mindig a különös érdekli, nem a közismert dolgok és tárgyak kiállítása.

A közeli Dalonaba, az ősrómai faluba gyalog is el lehet menni a keresztények őstemetőjének megszemlélésére. (Cemeterium legis sanctae Christianae). Ezt is Bulics dr. rendezi. Itt a gótok és hunoktól kifut koporsófedelek érdekeltek. Ezek az urak még ide is lejárta rabolni és kifosztogatták az őskeresztény és római sírokat. Denique nem voltak jobbák a fehér szerbeknél és avaroknál, kik elől 639. K. u. Salona lakói A-palatos nevű halaszanyara és Diocletian palotavárosába menekültek. Zsványssággal kezdtek a szerbek, horvátok is kulturális életüket a tenger mellékén s csak később tanította rendre őket Valencza és a magyar felsőség.

Most azonban ki kell jelentenem, a horvát szerbeké ez a tenger mellék. A 24.000 taliannak kevés ott a keresni valója. Mert Szebeniczőig, Zára kivételével a fehér horvát, azon alul a fehér szerb elem a lakosság zöme, törzsöke. És ami fő, kulturájuk — a török megszakításoktól eltekintve — folytonos a VI. századtól kezdve maig.

Dél-Szlávia nem lesz. Igaza van Hédervárynak. De szláv tenger mellék van már! Azon nem lehet változtatni. Minden városban, Spalatoiban is a szerb-horvát vezet, politizál, dolgozik és építi a jövőjét.

került. Halálát gyomorrák okozta 56 éves korában. Elhunytáról az írók és hírlapírók közös gyászjelentést adtak ki s tegnap temették el a Rókus-kórház halottasházából a Rakoskeresztúri temetőbe kártársai s az írói világ élénk részvételével, amelyhez lapunk is csatlakozik egy kis babérgállyal és fájdalmas s zomorusággal.

TÁVIRATOK

A delegációk.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök Ostendébe való utazása előtt Bécsben tanácskozott Aehrenthal gróf közös külügyminiszterrel. A két államférfi a delegációk ügyében tanácskozott egymással s megállapították a delegáció elé terjesztendő ügyeket, amelyeket még a magyar képviselőház összeülése előtt tartandó közös miniszteri tanácskozás készít elő. A delegációk idejüleit október közepén fogják tartani.

A trónörökös Rothschildnél.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Ferencz Ferdinand trónörökös ma reggel Richthofba érkezett Rothschild báró látogatására. Rothschild a trónörökös tiszteletére déjeneurt adott, amely után a trónörökös Salzburgba utazott.

Klementin hercegnő és Napoleon herceg esküvője.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Mint Brüsszelből jelentik, Klementin hercegnő és Napoleon herceg esküvője októberben lesz.

A bosnyák pótválasztások.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Mint Szerajevóból jelentik, a boszniai pótválasztások szeptember 3-ikán lesznek. 8 kerületben lesz választás és pedig 4 katolikus, 2 szerb és 2 muzulmán mandátumra.

Gyakorlatok a Dunán.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint augusztus utolsó napjaiban a második hadtest és a korneuburgi vasutezred nagy gyakorlatokat tartanak a Dunán.

Ostromállapot Lissabonban

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Lissaboni táviratok szerint a portugál fővárosban valóságos ostromállapot van. A kormány az egész helyőrséget készenlétebe helyezte s az erődök őrségeit mekettoztette. A város tele van katonai csapatokkal. Ennek a nagy katonai intézkedésnek az az oka, hogy a király ellen messzemenő összeesküvést fedeztek fel, amely meg akarta fosztani a királyt a tróntól.

Letartóztatott kereskedő.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Mint Triesztből sürgönyzik, az ottani rendőrség letartóztatta Vámos Zsigmond magyar kereskedőt, aki legutóbb hatszáz ezer koronával csődbe ment s azután megszökött.

Öngyilkosság az idegenben.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Római jelentés szerint ott egy Mikó Andras nevű magyar bölcsészethallgató agyonlőtte magát.

Az amerikai erdőégések

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” ered. távirata.) Newyorki jelentések szerint az amerikai erdőégések okozta károk meghaladják a 12 millió dollárt. A jelentés hozzáteszi azt is, hogy az erdőégésnek valószínűleg sok ember is áldozataul esett, mert több mint 300 embert nem találtak.

A japán árvizek.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) Tokiói jelentések szerint a legutóbb Japánban pusztított árvizek az

ország egyes vidékein rengeteg károkat okoztak. Az árvíz óriási területeket semmisített meg. A pusztítás nagyságát legjobban jellemzi, hogy az árvíz sújtotta vidékekről negyedmillió ember jött Tokióba, akiknek mindenük odaveszett s pusztán csak életüket menthették meg.

A kolera.

Budapest, aug. 24. (A „Toronto” eredeti távirata.) A fővárosban nagy riadalmat okozott a fumei rendőrségnek az az értesítése, hogy koleras vidékről két utas érkezik Budapestre. A budapesti rendőrség a két utast a pályaudvaron várta és nyomban kórházba szállította. Itt megvizsgálták őket és konstatálták, hogy a két utasnak semmi baja nincs. Mindazonáltal a két utast néhány napig őrizet alatt tartják.

Határidő-üzlet.

Buza (augusztusra)	19 68	—
Buza (októberre)	20 16	—
Rozs (októberre)	14 70	—
Zab (októberre)	15 34	—
Tengeri (augusztusra)	11 26	—
Tengeri (októberre)	11 44	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(K. rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappant

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegyvel!

440. 5-3

VASUT-ÜGY.

Magyar királyi államvasutak.

199 946/910. FIVa. sz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1910 évi június hó 22-én kelt 41327/III. sz. engedélye alapján 1910. évi augusztus hó 1-től visszavonásig a következő intézkedéseket léptetjük életbe:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teheraru-küldemények felvételénél — az élőállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2) bekezdésében előírt eljárás fog alkalmaztatni.

2. A vasuti üzletszabályzat 63. § (12.) és 80. § (8.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a rakodási határidők általában 9 nappali órára leszállítatnak. (A 9 nappali óra a közhírré tett raktári órák kezdetétől annak megszűntetéséig való befejezteig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítatik.)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy:

a) az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületen kívül fekvő állomásokra rendelt, — a vasut által berakandó —

ugyszintén általában a felek által berakandó mindennemű kocsirakományu teheraru-küldemények, élőállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével, — ha azok elszállítása azonnal meg nem történhetik, — s a feladó áruját a pályaudvaron kivanja taroltni, amennyiben azt a tároló helyiségek engedik, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. § a (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a lehető elszállítási ideig ideiglenes őrizetbe vétetnek;

b) a vasuti üzletszabályzat 67. § anak (5.) bekezdésében, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiumeba rendelt gabonaszállítványok, örlemények és hüvelyesek, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületen kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítványok és örlemények a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. § a (1) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdekűk érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak elszállítatni.

Budapest, 1910. évi július havában.

9-X.7

Az igazgatóság.

Hirdetések.

5337/1910. tlkvi sz.

693-1.1

Utóajánlati árverési hirdetmény.

Utóajánlata Mucsalov Iván temesvári lakosnak, dr. Vászity Endre nagybecskereki ügyvéd által képviselt Mucsalov Iván végrehajtónak, Petrov István és Petrov Lenka végreh. szenvedett végrehajtási ügyében.

V e g z é s.

Ezen utóajánlat, mely szerint utóajánlattevő a csentai 1023 sz. betétben A. I. 1-2. sorsz. 846. hrsz. 487. hrsz. ingatlanra, mely 1910. évi június hó 16. napján birói árverésen eladatott s vevő ígértét annak egytized részével meghaladó ajánlatot tett s egyszersmind az újabb árverési költségeket előlegezte, a tlkvi hatóság az 1908: XLI. t. c. 27. § a alapján elfogadja s ebből kifolyólag:

1. A fenti ingatlanra megtartott árverést hatálytalannak nyilvánítja.

2. Az utóajánlattevő által bemutatott és az antalfalvai kir. adóhivatalnál 68/1910. pénztári cikk és a birói letétnyilvántartási napló 68/1910. tételszám alatt bevett 100 kor. birói letétül elfogadtatván, utasítja a kir. adóhivatalt, mint birói letétpénztárt, miszerint a további intézkedésig kezelje.

3. A vevő Dienity Mita perlaszi lakos által lefizetett és a 401. sz. postautalvány nyál június hó 17-én elküldött 44 kor. 80 fill., azaz negyvennégy kor. 80 fill.-t visszautasítja és felhívja ugyancsak az antalfalvai kir. adóhivatalt, hogy azt és letéti kamatait nevezettnek szabályszerű nyugtájára jogerő bevétele nélkül fizesse ki. Az utalványosok figyelmeztetnek a 22081/1882. sz. Ig. min. rendeletben foglaltakra.

4. Kibocsátja a következő utóajánlati versenytárgyalási hirdetményt:

Mucsalov Iván temesvári lakos végrehajtónak Petrov István és Lenka csentai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végreh. árverés 400 kor. tökévelés és jár. kielégítése végett az 1881: LX. t. c. 144. § a alapján a 146. § a, valamint az 1908: XLI. t. c. 27. § a értelmében a pancsovai kir. törvsz., s a perlaszi kir. jár. bir., mint tlkvi hatóság területén levő, a csentai 1023 sz. betétben foglalt A. I. 1. sorsz. 846. hrsz. 416. sz. ház, 114 □-öl hazhely, A. I. 2. sor. 487. hrsz. 69 □-öl kert Mucsalov Iván temesvári lakos utóajánlattevő által megajánlott 246 kor. 40 fill. árban, mint ezzel megállapított kikiáltása árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határnapul 1910. évi szept. 7-ik napjának d. e. 9 órája Csenta községhezához kitűzetik.

Árverési kivonat: 1 Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási árson alul eladatni nem fog, hanem amennyiben an-

nál magasabb ígérlet nem tétetik, az ingatlan az utóajánlattevő által megvettnek fog kijelentetni.

2. Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az utóajánlattevő az árverésnél meg nem jelent.

3. Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál 1910. évi július 9.

Bodnár,
kir. aljásbíró.

7726/1910. sz. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Torda községben megüresedett s az 1908: XXXVIII. t.-c. 30. §-a értelmében 240 kor. évi fizetéssel és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott **községi bábai állásra** ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 27. és 28. §-ai értelmében felszerelt kérvényüket f. évi **szept. 12-ig** hozzám benyujtsák.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Törökbecse, 1910. évi augusztus 20.

696-3.1

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

1096/1910. sz.

Orlovát község előljárósága.

Hirdetmény.

Orlovát község tulajdonát képező, Csenta község közelében levő mintegy 930 hold I. minőségű szántóföld, és pedig 460 hold buzavetés, a többi kukoricavetés alá egy évre bérebe fog adatni.

Az árverés folyó évi **augusztus 29-én d. e. 9 órakor** a helyszínen veszi kezdetét.

Az árverés 2 holdas parcellákban fog megtartatni.

A buzavetés alá eső föld azonnal fizetendő, a kukoricavetés alá eső föld után holdanként 20 kor. azonnal, a többlet 1911. évi márc. 1-én Orlovát község pénztárába fizetendő.

A többi feltételeik Orlovát községben alólírott irodájában megtekinthetők.

Orlovát, 1910. évi augusztus hó 17.

Poppovits György,
főjegyző.

638-3.3

A Torontáli Agrárbank Reszvényt.

keres áruosztálya részére két

megbízható fiatal embert,

kik gyarmataruk eladásával már
:: foglalkoztak. ::

Ajánlatukkal forduljanak a pályázók

Kövesi Emil urhoz, áruosztályunk vezetőjéhez.

700-1.1

VAVAVVA

3 szobás lakás

a megfelelő mellékkeliségekkel, folyó évi november hó elsejére, esetleg előbbre is

kerestetik.

Ajánlatok „Lakás“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek, ahol a cím is megtudható.

692-3.2

VAVAVVA

BÉRBEADÁS.

Hunyadi-utcai 609. sz.
házamban folyó évi

november 1-től a

Finkelstein - féle üzlethelyiség
= kiadó. =

özv. Mihájlovits Mihánné.

670-x.4

Pályázati hirdetmény.

Aracs község jegyzői irodában egy a jegyzői irodai teendőkből jártas egyén **kerestetik** azonnali belépésre bizonyítatlan időre. A szerb nyelv bírása kívánatos.

Javadalma a községi pénztárból havi 60 kor. és a jegyző, jövedelméből havi 10 kor. Pályázatok és megkeresések Aracs község előljáróságának címzendők.

Aracs, 1910. évi augusztus 19.

689-3.2

Az előljáróság

**Egy vagy két iskolás-
gyermek teljes el-
látásra elvállaltatik.**

Zongora használható. — Háznál
egy IV. gimnazista van. Bővebbet

Gálszécsy Ferencnél, Nagybecskerek, Aradáci-u. 31

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJEGY

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

DIÁKOK!

Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár“-ban készített **cipőszükségleteiteket**, valamint

ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat

Benó Testvéreknél azelőtt **Nagybecskerek.**
KOKITS A. F.